

*Херсонський державний
аграрний університет*

*Kherson State Agrarian
University*

МАТЕРІАЛИ

**III Міжнародної науково-практичної
конференції**

**the 3rd International Scientific and Practical
Conference**

**«ВПЛИВ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН
НА ПРОСТОРОВИЙ РОЗВИТОК
ТЕРИТОРІЙ ЗЕМЛІ: НАСЛІДКИ
ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ»**

**The impact of climate change on spatial development of
Earth's territories: implications and solutions**

11-12 червня 2020 року

June 11-12, 2020

Херсон

III Міжнародна науково-практична конференція «Вплив кліматичних змін на просторовий розвиток територій Землі: наслідки та шляхи вирішення» (11-12 червня 2020 року)

Міністерство освіти та науки України
Міністерство аграрної політики та продовольства України
Головне управління Держгеокадастру у Херсонській області
Latvia University of Life Sciences and Technologies (Latvia)
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu (Poland)
Lankaran State University Lankaran (Azerbaijan)
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
Тернопільський національний економічний університет
Херсонський державний аграрний університет

**«ВПЛИВ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН НА
ПРОСТОРОВИЙ РОЗВИТОК ТЕРИТОРІЙ
ЗЕМЛІ: НАСЛІДКИ ТА ШЛЯХИ
ВИРІШЕННЯ»**

**The impact of climate change on spatial development of
Earth's territories: implications and solutions**

МАТЕРІАЛИ

***III Міжнародної науково-практичної
конференції***

the 3rd International Scientific and Practical Conference

11-12 червня 2020 року

June 11-12, 2020

Кафедра землеустрою, геодезії та кадастру

III Міжнародна науково-практична конференція «Вплив кліматичних змін на просторовий розвиток території Землі: наслідки та шляхи вирішення» (11-12 червня 2020 року)

УДК 332.33 : 551.58

B80

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради факультету водного господарства, будівництва та землеустрою ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет» (протокол №10 від 29 червня 2020 р.)

Вплив кліматичних змін на просторовий розвиток території Землі: наслідки та шляхи вирішення: Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції [Херсон, 11-12 червня 2020 року]. Херсон: ДВНЗ «ХДАУ», 2020. 293 с.

ISBN 978-617-7917-03-7

У збірнику розміщено матеріали, в яких узагальнено результати III Міжнародної науково-практичної конференції. Розглянуто актуальні проблеми та напрямки впливу кліматичних змін на просторовий розвиток території Землі, встановлення контактів між вченими різних країн, обмін дослідницьким досвідом.

Конференція проведена у межах кафедральної теми: «Сучасні еколого-економічні проблеми природокористування Херсонської області за умов кліматичних змін (номер державної реєстрації 0118U007196).

Рекомендується науковцям, державним службовцям, підприємцям, громадським діячам, викладачам, студентам та аспірантам.

Головний редактор: Яремко Ю.І., д.е.н., професор кафедри землеустрою, геодезії та кадастру

Відповідальний секретар: Дудяк Н.В., к.е.н., доцент кафедри землеустрою, геодезії та кадастру

Технічний секретар: Мацієвич Т.О., к.е.н., доцент кафедри землеустрою, геодезії та кадастру

Організатори випуску збірника:

Кафедра землеустрою, геодезії та кадастру ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет

Думки авторів публікацій можуть не збігатися з думками і позицією редакції.

Тези доповідей друкуються в авторській редакції. Автори несуть відповідальність за зміст поданих матеріалів, достовірність наведених фактів, посилань, правопис власних імен тощо.

Редакція не несе відповідальності за зміст публікацій.

© ХДАУ, колектив авторів, 2020

ЗМІСТ

Секція 1. АДАПТАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В СФЕРІ УПРАВЛІННЯ ТА ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ ДО КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН

<i>Дзядикевич Ю.В., Любезна І.В. РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ В УКРАЇНІ.....</i>	12
<i>Бойко Л.І., Мацієвич Т.О. ФІНАНСОВЕ СТИМУЛЮВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЯК ВАЖЛИВИЙ НАПРЯМ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ.....</i>	17
<i>Гонак І.М. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ДЕЯКИХ ЗАКОНОДАВЧИХ АКТІВ УКРАЇНИ ЩОДО УМОВ ОБІГУ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ»</i>	19
<i>Кульчій І.О. УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....</i>	22
<i>Крупіца Д.О., Сегейченко О.В. ШЛЯХИ ВИЗНАЧЕННІ РИНКОВОЇ ВАРТОСТІ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ПРИ НЕСТАЧІВИХІДНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ПЕРІОД ДІЇ МОРАТОРІЮ.....</i>	25
<i>Мацієвич Т.О., Іванів М.О., Філь А.Р. ОСНОВНІ КОНЦЕПЦІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В КОНТЕКСТІ ЗМІНИ КЛІМАТУ.....</i>	29
<i>Крупіца Д.О., Груша О.С. ПРОБЛЕМАТИКА ОРЕНДИ ЗЕМЕЛЬ ТА МОЖЛИВІ ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ.....</i>	31
<i>Мовчан Т.В., Артемов В.О., Смоленська Л.І. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАНЬ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДООХОРОННИХ ОБМЕЖЕНЬ ТА ОБТЯЖЕНЬ ПРИ ВИКОРИСТАННІ ЗЕМЕЛЬ.....</i>	34
<i>Песков І.В., Салтиков О.С. ОСОБЛИВОСТІ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ДОКУМЕНТАЦІЇ ІЗ ЗЕМЛЕУСТРОЮ ЩОДО ВСТАНОВЛЕННЯ МЕЖ ТЕРИТОРІЙ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ.....</i>	39
<i>Сакаль О.В., Третяк Н.А. БАЗОВІ ПОНЯТТЯ В ОЦІНЮВАННІ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН ДЛЯ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ РЕАЛІЗАЦІЇ НИЗЬКОВУГЛЕЦЕВОГО РОЗВИТКУ У СФЕРІ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ І СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА</i>	42
<i>Толуб'як В.С. ЩОДО ПРОЕКТНОГО УПРАВЛІННЯ ГРОМАДАМИ ЗАЛІСНЕННЯ МАЛОПРОДУКТИВНИХ ЗЕМЕЛЬ.....</i>	44

III Міжнародна науково-практична конференція «Вплив кліматичних змін на просторовий розвиток територій Землі: наслідки та шляхи вирішення» (11-12 червня 2020 року)

Стратічук Н.В. ВПЛИВ ЗМІН КЛІМАТУ НА СТАЛИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА.....	223
Ступень Р.М., Комар А.В. ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ РИНКУ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ У СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	227
Тимків А.О. ВПЛИВ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН НА РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНОГО МАРКЕТИНГУ.....	229
Удовенко І.О., Горбачова В.С. РИНОК ЗЕМЛІ ЯК ОСНОВНИЙ МЕХАНІЗМ РАЦІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ.....	232
Федонюк В.В., Іванців В.В., Іванців О.В. ПЕРСПЕКТИВИ ОРГАНІЗАЦІЇ БІОІНДИКАЦІЙНОГО МОНІТОРИНГУ ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ ПОВІТРЯ У М. ЛУЦЬКУ.....	235
Хавар Ю.С., Гулько О.Р. ДЕЯКІ ЕКОЛОГІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ В УМОВАХ СУЧАСНИХ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН.....	237
Юшин С.О. СТРУКТУРНА (ДИС)ГАРМОНІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ У КОНТЕКСТІ РИЗИКІВ ГОСПОДАРСЬКИХ КАТАСТРОФ.....	241

Секція 4. ВДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНИХ ПРОГРАМ ОРГАНІЗАЦІЇ УЧБОВОГО ПРОЦЕСУ З ВРАХУВАННЯМ АДАПТАЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ДО КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН

Даніленко О.В. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРЕВАГИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	245
Яремко Ю.І., Дудяк Н.В. ОСВІТА У СФЕРІ ЗЕМЛУСТРОЮ, ГЕОДЕЗІЇ ТА КАДАСТРУ	248
Папакіна Н.С. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ФОРМ НАВЧАННЯ ДЛЯ ДОРΟΣЛИХ.....	251
Білорусов С.Г., Шкарапата Я.Є. РОЛЬ КЛІМАТУ В ФОРМУВАННІ СТРАТЕГІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТА НАВЧАННЯ КАДРІВ ОТГ.....	254
Папакіна Н.С., Мамедов С.М. ВПЛИВ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН НА ОСВІТУ У АГРАРНОМУ ВИРОБНИЦТВІ.....	256

III Міжнародна науково-практична конференція «Вплив кліматичних змін на просторовий розвиток територій Землі: наслідки та шляхи вирішення» (11-12 червня 2020 року)

- просування інвестиційних можливостей територій та залучення інвестицій
- підтримку розвитку місцевого бізнесу та підприємництва
- розвиток трудових ресурсів
- механізми фінансування місцевого економічного розвитку

При цьому має бути врахована, крім інших, кліматична компонента, яка впливає на економіку Херсонського регіону.

Зазначена програма була презентована об'єднаним територіальним громадам. В даний час визначаються терміни проведення та йде підготовка викладачів-тренерів, задіяних в її викладанні.

Список літератури

1. Про Стратегію розвитку Херсонської області на період 2021 – 2027 років: рішення Херсонської обласної ради від 20.12.2019 року №1511 // Електронний ресурс: режим доступу: <https://khoda.gov.ua/strateg%D1%96ja-rozvitku-oblast%D1%96/>

Папакіна Н.С.

кандидат с.г. наук, доцент

кафедри генетики та розведення с.г. тварин ім. В.П.Коваленка

Мамедов С.М.

ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

м.Херсон. Україна

ВПЛИВ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН НА ОСВІТУ У АГРАРНОМУ ВИРОБНИЦТВІ

За результатами вивчення показників клімату у масштабі планети світова наукова спільнота [1,2] не лише визнає факт триваючих процесів зміни клімату, а й прогнозує найближчий порядок подій. Згідно їх висновків:

- З 1880 по 2012 р. підвищення температури на планеті склало 0,85 °С.
- В Україні потепління відбувається дещо швидше — наприкінці 2017 р. середня річна температура підвищилася на 1,1 °С.
- В усіх областях України вдвічі збільшилася кількість днів із високими денними температурами повітря (вище 30°). Такі «теплові хвилі» можуть викликати передчасне дозрівання ярих сільськогосподарських культур і знизити їх урожайність.

III Міжнародна науково-практична конференція «Вплив кліматичних змін на просторовий розвиток території Землі: наслідки та шляхи вирішення» (11-12 червня 2020 року)

- В Україні вже сьогодні збільшилась тривалість активної вегетації в середньому на 10 днів. До 2030 р. ймовірно продовження періоду росту і розвитку теплолюбних культур ще на 10 днів.

- Зони Полісся та Лісостепу теплішають швидше, ніж степові регіони. Кліматичні умови південного степу матимуть сучасні риси сухих субтропіків.

- Температура взимку виросла на 1,5-2 °С, а глибина промерзання ґрунту зменшилась до 20-70 см, що є сприятливим фактором для засвоєння ґрунтом зимових опадів та формування достатнього зволоження ґрунту навесні.

- Ризики вимерзання та загибелі посівів від тривалого залягання притертої льодяної кірки в Україні зберігаються.

- Чітка тенденція до зменшення опадів взимку на 3-17%, а влітку та весною — майже без змін.

- Збільшення посушливих площ та підвищення частоти посух. Кількість літніх та осінніх посух до 2030 р. може збільшитися на 15-30%.

- Мають місце суховії в північних і східних регіонах України, що є нетиповим явищем для нашого регіону.

- Спостерігається випадіння граду у нехарактерні для цього явища весняні та осінні місяці, що провокує вимерзання посівів.

Основні підходи до адаптації діяльності людини та безпосередньо аграрного виробництва активно вивчає не лише метеорологія, так у аграрному секторі ряд наукових установ. Міжнародний проект ECOIMPACT (<http://e-impact.net/uk/>) – це один із яскравих прикладів розвитку освітньої діяльності для адаптації наукових знань для розвитку свідомості та рівня освіти населення.

Умови проекту передбачали розробку персонального середовища навчання (ПСН) для отримання компетентності в галузі економічних і соціальних наслідків впливу місцевої погоди, якості повітря і клімату. Середовище ПСН представлене спеціально підібраними навчальними матеріалами, «розумними» приладами для спостереження за погодою і програмним забезпеченням для управління процесом навчання – все це інтегровано в єдину систему (https://ecoimpact-ple.com/ru/categories/knowledge_databases.html?query=%23course). Курси охоплюють такі сфери діяльності людства як: агротехнологія, транспортна логістика (у т.ч. автоперевезення), менеджмент міста, біоенергетика та медицина. Такий підхід дозволяє навчатися в контакті з досліджуваним фізичним середовищем і розвиває вміння, необхідні для сучасного життя.

Розроблені курси призначено безпосередньо для студентів вищих навчальних закладів, фахівців-гідрометеорологів, менеджерів метеозалежних підприємств (безпосередньо аграрних підприємств) і державних установ. У перспективі, воно може виявитися корисною для широкого кола споживачів: починаючи від інших зацікавлених університетів до середніх шкіл і приватних осіб.

III Міжнародна науково-практична конференція «Вплив кліматичних змін на просторовий розвиток територій Землі: наслідки та шляхи вирішення» (11-12 червня 2020 року)

Структура навчальних курсів забезпечує індивідуальний підхід, надання теоретичного та практичного матеріалу. Представлений контент також передбачає індивідуальне консультування у режимі он-лайн, та тестовий контроль як теоретичних так й практичних навичок.

Рівень знань нових слухачів визначається під час першого тестування, до початку вивчення курсу. За результатом тестів визначають індивідуальну рекомендовану траєкторію навчання.

Особливу увагу надано тваринництву, та безпосередньо вівчарству. Розроблений курс розрахований на здобувачів вищої освіти рівнів бакалавр, магістр та PhD, та окремо для представників бізнесу (не профільна освіта). Висвітлені питання адаптації технології відтворення овець, виробництва баранини та вовни до кліматичних умов.

Список літератури

1. ФАО The Food and Agriculture Organization (FAO)
<https://latifundist.com/kompanii/1044-the-food-and-agriculture-organization>
2. Як впливає зміна клімату на ведення сільського господарства в Україні
<http://uga.ua/meanings/yak-vplivaye-zmina-klimatu-na-vedennya-sil'skogo-gospodarstva-v-ukrayini/>

❖ Секція 5. НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ АРХІТЕКТУРИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН

Заирова Ф.Р.

докторант

Самаркандского Государственного архитектурно-строительного

института

г. Самарканд, Узбекистан

ПРОБЛЕМЫ УРБАНИЗИРОВАННОЙ И ПРИРОДНОЙ СРЕДЫ ГОРОДА

Современная экологическая ситуация в мире квалифицируется зачастую как кризисная. Дальнейшая эксплуатация природы прежними методами и перспектива большей бесконтрольной ситуации над развитием природных систем порождает реальную угрозу и расширение деградиционных изменений среды обитания во всем мире. Уже несколько десятков лет сложившаяся экологическая ситуация породила оживленную дискуссию, среди ученых и активистов многих стран, в которую включились не только многие отрасли наук, но и философы, экономисты, урбанисты и др.